

**Reflexió i adaptació de continguts del Pla
Director de la Cooperació
de les Illes Balears 2012-2015**

Novembre de 2013

Reflexió i adaptació de continguts del Pla Director de la Cooperació de les Illes Balears 2012-2015

Novembre de 2013

En l'apartat de seguiment i avaluació de l'actual Pla Director de la Cooperació de les Illes Balears 2012-2015 (PDCD12-15) s'estableix que s'ha de fer una avaluació del document a mitjan termini d'execució previst. Aquest exercici s'ha d'orientar a la presa de decisions, a l'aprenentatge i a la rendició de comptes, amb l'objectiu general de millorar la qualitat i l'impacte de la política autonòmica de cooperació al desenvolupament.

En la reunió de dia 9 de juliol de 2013, alguns membres del Consell de Cooperació, davant la reducció del pressupost assignat i la falta de convocatòries de subvenció, varen poder participar en la redacció de propostes encaminades a orientar els pressuposts que la Comunitat Autònoma destini a la cooperació en l'exercici de 2014. Aquesta voluntat participativa no encaixa amb el procediment per a l'elaboració dels pressuposts, amb la seva formulació i aprovació, encara que es considera saludable poder obrir un procés que, en el marc de la proposta sorgida en el si del Consell de Cooperació del passat mes de juliol, impliqui una revisió de les polítiques públiques de cooperació i una avaluació del PDCD12-15, que serveixi per orientar les actuacions que s'hauran de finançar a càrrec dels pressuposts per als propers exercicis de 2014 i 2015.

Aquest document de revisió s'ha elaborat comptant amb la participació dels principals actors del sector mitjançant el Consell de Cooperació de les Illes Balears. Es va presentar un primer document tècnic en la sessió que va tenir lloc el dia 4 de novembre i es va obrir un termini perquè les entitats presentassin al·legacions i aportacions al document. En la reunió extraordinària del Consell de Cooperació de dia 7 de novembre de 2013 es va consensuar el document que aquí presentam.

La cooperació al desenvolupament de les Illes Balears (2012-2013)

La falta de recursos públics de les administracions consignats al sector ha provocat una profunda revisió entre tots els actors (públics i privats) de la cooperació per al desenvolupament de les Illes.

Ja en l'apartat de projecció pressupostària del PDCD12-15 s'apuntava que la conjuntura econòmica en què es trobaven les comunitats autònomes —marcada per la reducció d'ingressos i l'obligació de complir amb el dèficit— i la situació

perllongada d'inestabilitat econòmica no permetia definir amb exactitud una projecció pressupostària. Aquesta situació, lluny de millorar, ha continuat en el temps amb la reducció del pressupost disponible i amb importants problemes de liquiditat: fins al dia 14 d'octubre de 2013 no es va pagar la totalitat dels projectes subvencionats en la convocatòria de projecte de cooperació de l'any 2011 (la darrera de les convocatòries publicades per subvencionar actuacions de les Organitzacions No Governamentals per al Desenvolupament (ONGD) de les Illes).

El Pla Anual de l'any 2012, i després d'haver efectuat la modificació de la convocatòria general de cooperació i sensibilització de l'any 2011, sols es va executar en un 38 %, que es va reduir encara un 18 % respecte a aquesta darrera xifra l'any 2013.

La reducció i l'ajustament de la política autonòmica de cooperació no han estat tan sols econòmics, també de recursos humans i mitjans tècnics, ja que aquest any 2013 ha desaparegut l'Agència d'Emigració i Cooperació Internacional de les Illes Balears (AECIB).

Aquesta situació d'incertesa i de contenció pressupostària afecta el conjunt de les administracions públiques de l'Estat espanyol –central, autonòmiques i locals– i no hi ha un horitzó clar, almenys a curt termini, fet que obliga necessàriament a formular noves estratègies i accions adequades al temps que vivim.

SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PLA DIRECTOR 2012-2015

1. PRINCIPIS ORDENADORS

➤ Millora de la qualitat

Dins el cicle de la planificació estratègica són molt importants els processos de seguiment i avaluació orientats a resultats que permetin als actors prendre decisions, reconduir desviaments, aprofitar coneixements i bones pràctiques, etc. Com a part de l'estratègia per millorar la qualitat de les intervencions, la Direcció General de Cooperació i Immigració (DGCI) ha continuat amb el seu Pla d'Avaluació Externa (PAE) i amb les missions tècniques en el terreny de seguiment.

Mitjançant l'**avaluació**, a banda de comprovar l'adequada justificació de la subvenció, cerquem fonamentalment augmentar la qualitat i l'eficàcia de l'ajuda mitjançant l'aprenentatge de totes les parts implicades en l'execució del projecte. Totes les avaluacions fetes compleixen els criteris bàsics definits pel Comitè d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE: pertinència, eficàcia, eficiència, impacte i viabilitat. El PAE de l'any 2012 va revisar una intervenció a Bolívia dins el sector prioritari de promoció del dret a l'aigua potable i el sanejament bàsic a les zones rurals del departament de Cochabamba. Aquest any 2013, han estat un total de quatre projectes els avaluats, dos a Perú, adreçats a població indígena dins els sectors estratègics de l'apoderament de dones, la defensa dels drets humans i el desenvolupament econòmic per a la reducció de la pobresa, i dos a la zona del Quiché de Guatemala dins l'objectiu estratègic del dret a l'aigua potable i al sanejament bàsic en les àrees rurals.

Respecte a les **missions tècniques de seguiment** i control en el terreny, s'han visitat diferents projectes subvencionats a Bolívia, Cuba, El Salvador, Guatemala i la República Dominicana.

Les principals aportacions d'aquestes missions són:

- Permeten reconduir desviacions, ajustar-se segons el que s'ha programat i en definitiva millorar la qualitat de les actuacions.
- Donen suport davant les institucions locals a les entitats de les Illes i els seus socis que desenvolupen activitats de cooperació.
- Milloren la coordinació i la complementarietat.

- Milloren i actualitzen el coneixement de l'Administració de les realitats en què s'està intervenint.
- Permeten conèixer de primera mà l'impacte, les necessitats i les prioritats de la població destinatària de les polítiques de cooperació al desenvolupament.
- Acrediten davant la ciutadania el bon ús dels diners públics.

També dins la línia de contribuir a millorar la qualitat del conjunt d'actors que desenvolupen actuacions solidàries de cooperació a la nostra comunitat, la DGCI ha ofert sessions formatives per a les persones implicades.

➤ **Coordinació**

Una de les atribucions que la Llei de cooperació¹ fixa per a la DGCI és dirigir la coordinació tant dels òrgans de la mateixa Administració com dels específicament creats amb aquesta finalitat per la normativa.

Durant aquest temps s'han convocat els òrgans de coordinació i consulta que estableix la Llei de cooperació –Consell de Cooperació, Comissió Interdepartamental i Comissió Interterritorial. Més enllà de les formalitats que la norma imposa, i en el si del Consell de Cooperació, s'han convocat diversos grups de treball amb entitats per tal de coordinar diverses actuacions.

Amb els organismes de les Illes amb els quals tenim convenis de col·laboració també s'han mantingut les reunions de coordinació necessàries, tant amb els tres fons insulars de cooperació com amb la Universitat de les Illes Balears.

Finalment, durant les visites tècniques als països del Sud sempre s'ha prioritzat la coordinació i l'alineament amb les autoritats i els socis locals de les zones on s'estan executant els projectes.

➤ **Informació i transparència**

Els dos principals instruments al servei de la transparència i la informació sobre l'ús dels recursos públics han estat, d'una banda, els plans i les memòries anuals i, de l'altra, la pàgina web Cooperant. Durant aquesta segona fase d'aplicació del Pla Director, es mantindran les mateixes eines per garantir la informació i transparència de la política pública de cooperació.

¹ Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament

Els plans anuals són els instruments de programació de l'activitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que desenvolupen els objectius, les prioritats i els recursos per a l'any de vigència. Aquest document estratègic permet conèixer el pressupost que es preveu executar i les principals línies d'acció.

Per la seva banda, les memòries anuals recullen el que finalment s'ha duit a terme durant l'any i donen la informació corresponent sobre la destinació dels recursos públics.

Amb la voluntat de millorar la informació que es facilita als ciutadans i aprofundir també en la transparència de les nostres polítiques, s'ha creat l'any 2012 una nova pàgina web (<www.cooperant.org>), amb l'objectiu d'oferir tota la informació i documentació possible sobre la cooperació al desenvolupament a les persones interessades. S'hi han penjat tots els documents de planificació, les convocatòries de subvenció, les actuacions de cooperació directa i també els documents i els recursos didàctics disponibles i s'ha reforçat aquesta mateixa eina amb complements com el canal Youtube, amb la qual cosa es pretén, a més, un increment en la transparència i la qualitat de les actuacions finançades. La pàgina web també s'actualitza diàriament amb un recull de notícies i actes dins l'apartat de calendari.

➤ **Participació**

El principi de participació s'ha articulat en primer lloc a través del Consell de Cooperació al Desenvolupament de les Illes Balears, òrgan consultiu i de participació de la iniciativa social, com indica la Llei en la definició i l'aplicació de les polítiques de cooperació. S'ha fet un esforç per mantenir un règim ordinari de reunions d'aquest òrgan amb els terminis que marca la Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació al desenvolupament, fins i tot en alguns casos s'ha hagut de convocar el Consell de Cooperació en sessió extraordinària i se n'ha complementat l'activitat amb grups de treball per tractar temes concrets.

2. AVALUACIÓ DELS OBJECTIUS I ELS RESULTATS

La revisió del compliment dels objectius estratègics dels tres àmbits d'intervenció —cooperació per al desenvolupament, acció humanitària i educació per al desenvolupament—, tal com estan previstos en el PDCD12-15 i amb el model tradicional de convocatòries de subvencions, esdevé molt difícil.

L'aplicació d'aquest Pla Director per part de tots els agents de cooperació respecte al document aprovat pel Parlament de les Illes Balears no ha estat ajustada al text. Les inèrcies produïdes per anys d'actuacions en determinades regions han esdevingut incapacitats per adaptar-se a una concentració geogràfica.

Àmbits d'intervenció

2.1. Línia estratègica de cooperació per al desenvolupament

Per a les actuacions que es facin dins l'àmbit de la cooperació al desenvolupament es reserva entre un 70 % i un 80 % del pressupost anual.

Resulta molt complicat mesurar la contribució de la política autonòmica de cooperació als resultats programats en el PD quan pràcticament no s'han implementat durant aquest període accions de desenvolupament. No obstant això, tots els projectes als quals s'ha donat suport estaven dins el marc de les prioritats tant sectorials com geogràfiques.

Manteniment de les prioritats sectorials

Consideram que els sectors d'acció inclosos en el Pla no s'han de retocar ja que representen les necessitats bàsiques del sector.

Per tant, es proposa continuar amb la prioritització dels objectius estratègics de:

- Dret als serveis socials bàsics (salut, educació i aigua i sanejament).
- Desenvolupament econòmic per a la reducció de la pobresa.
- Apoderament de les dones.
- Sostenibilitat mediambiental.
- Respecte dels drets humans i governança democràtica.

Augment de la concentració geogràfica

La disminució dels recursos disponibles —tant humans com econòmics— fa necessària una major concentració geogràfica per als darrers dos anys de vigència del Pla.

Es proposa per als propers dos anys de vigència de l'estratègia concentrar les actuacions en onze dels setze països prioritaris, deixant fora de prioritització els cinc països que menys sol·licituds de subvenció han adreçat a la DGCI i menys fons

públics han rebut —alguns no han tingut cap projecte aprovat— en els darrers quatre anys de les convocatòries de cooperació: Burkina Faso, Mali, Moçambic, Níger i República Democràtica del Congo. També se seleccionen dins alguns països zones que cal prioritzar.

Per tant, els onze països prioritaris seran:

- Bolívia (departaments de Cochabamba, Chuquisaca, Oruro i Potosí)
- Colòmbia (departaments d'Antioquia i Cauca)
- Equador (regions una, tres i cinc)
- Guatemala (departaments de Quetzaltenango, Quiché, San Marcos i Sololá)
- Perú (departaments de Lima i Ica, províncies de Lima i Callao)
- Burundi
- Etiòpia (regions d'Oromia i Tigray)
- Marroc (províncies de Tetuan, Chefchaouen, Al-Hoceima i Nador)
- Senegal
- República Àrab Sahrauí Democràtica
- Territoris Palestins Ocupats (incloent-hi la població palestina refugiada a països limítrofs)

Es preveu reservar un 70 % dels recursos per als països prioritaris, i es podrà destinar un 30 % als no prioritaris. No obstant, davant les dificultats manifestades pels representants dels fons insulars i el representant de la Universitat de les Illes Balears² per ajustar-se als percentatges en aquesta situació de reducció pressupostària, s'exceptuaran d'aquests percentatges tots els projectes que es considerin continuació de projectes ja executats per aquestes entitats.

2.2. Línia estratègica d'acció humanitària

Per a les actuacions que s'han de dur a terme dins aquest àmbit es reserva entre un 8 % i un 10 % del pressupost anual i creim necessari mantenir les dues tipologies d'acció tal com estaven fixades en el Pla Director.

En primer lloc, tenim l'ajut d'emergència, que comprèn l'ajut proporcionat amb caràcter d'urgència a les víctimes de desastres per contribuir a la provisió gratuïta de béns i serveis essencials per a la seva supervivència immediata (aigua, aliments,

² Reunió extraordinària del Consell de Cooperació de les Illes Balears de dia 4 de novembre de 2013

aixopluc, medicaments i atenció sanitària). Aquests tipus d'intervencions tenen una durada temporal molt limitada.

La segona tipologia fa referència a l'ajut humanitari, que comprèn a més dels ajuts d'emergència, les operacions prolongades d'atenció a refugiats i desplaçats en les operacions.

El Pla Director preveia que l'AECIB elaboraria una estratègia específica d'acció humanitària. L'amortització d'aquesta empresa pública implica necessàriament que les obligacions que aquesta tenia hagin de ser assumides per algú altre, però no de la mateixa manera. Així doncs, la DGCI es planteja operar durant els propers dos anys en coordinació amb altres comunitats autònomes, de manera que les aportacions en matèria d'ajuda humanitària estiguin alienades i tinguin més impacte.

Per a aquests dos anys de vigència que resten del Pla Director proposam mantenir els mateixos objectius estratègics i concentrar el treball geogràficament en els països prioritzats.

- Objectiu estratègic de rehabilitació i reconstrucció immediata postdesastre
- Objectiu estratègic de protecció i garantia dels drets fonamentals lligats a situacions d'emergència o crisis cròniques
- Objectiu estratègic: assistència per a la satisfacció de les necessitats bàsiques, urgents i immediates

2.3. Línia estratègica d'educació per al desenvolupament

Per a les actuacions que es facin dins l'àmbit de l'educació per al desenvolupament, es reserva entre un 10 % i un 12 % del pressupost anual.

Un dels àmbits d'intervenció del Pla Director en què s'ha treballat inicialment amb una sistemàtica més clara és el de l'educació per al desenvolupament (EpD). En aquest sentit, i seguint les línies de treball que es desenvolupen des de l'any 2009 a tot el territori espanyol, a les Illes Balears es va elaborar l'estratègia d'educació per al desenvolupament amb vigència des de l'any 2011 fins al 2015. Aquest document ja va néixer en un context desfavorable, i així es reconeix en el preàmbul, en què ja es vaticina que la crisi té múltiples facetes; probablement, ningú no podia preveure la dimensió i la profunditat d'aquestes facetes.

L'estratègia d'EpD s'erigeix com un document teòric i metòdic que de vegades s'ha volgut abordar íntegrament, de manera invariable, i l'objectiu general constitueix una tasca inabordable. Així doncs, queda palesa la necessitat d'abordar algunes de les línies estratègiques identificades en l'estratègia de manera immediata, i postergar-ne d'altres a la consecució de les primeres i a l'obtenció d'indicadors i resultats que permetin avançar gradualment.

A continuació s'enuncien les línies estratègiques en què se centraran les tasques d'EpD fins al final de vigència del Pla Director de la Cooperació per al Desenvolupament 2012-2015, qüestió que no implica que siguin prioritàries sobre d'altres ni que es renunciï a la resta de línies estratègiques identificades en l'estratègia d'educació per al desenvolupament de les Illes Balears 2011-2015, però sí que són aquelles en què s'han efectuat avanços i que una actuació puntual podria suposar un grau satisfactori d'assoliment.

LE1.1 Enfortir la presència de l'EpD en l'àmbit de l'educació formal

Des dels primers contactes que es varen efectuar amb la Conselleria d'Educació ja va quedar de manifest la dificultat d'introduir l'EpD en l'àmbit educatiu i curricular. La complexitat en el sector educatiu provocada pels darrers canvis organitzatius juntament amb la necessitat d'una dedicació extraordinària del professorat per a la consecució d'aquesta línia estratègica fan que les opcions de treballar en l'àmbit de l'educació formal siguin escasses.

Les tasques d'EpD en l'àmbit de la LE1.1 es concretaran per al període de vigència del PD12-15 a:

- Introduir l'EpD en el currículum acadèmic de carreres universitàries d'educació infantil, especialitat d'educació primària i periodisme, i també en el nou màster per al CAP. Per arribar a assolir aquest objectiu es disposarà de la col·laboració i l'assessorament de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB (OCDS).
- Establir en les properes convocatòries de sensibilització la necessitat que els materials didàctics s'adaptin al pla docent dels centres educatius.

LE1.2 Fomentar la investigació i la recerca en l'àmbit de la cooperació i de l'EpD

En aquest àmbit és on s'acostuma a ubicar el conveni que la Vicepresidència i Conselleria de Presidència signa amb la Universitat de les Illes balears des d'anys enrere. Atesos els resultats obtinguts, es proposa continuar aquesta línia de

col·laboració amb la UIB en matèria de recerca i investigació i també consolidar el suport al CD2 com a centre dinamitzador i de suport documental al personal investigador i a les ONGD.

LE1.3 Potenciar línies de treball en l'àmbit de l'educació informal i la comunicació per al desenvolupament

Dins aquesta línia estratègica s'han de diferenciar les actuacions que puguin desenvolupar les entitats sense ànim de lucre i l'activitat que desenvolupa la mateixa Administració. En aquests moments es planteja que aquestes entitats continuïn actuant en la mateixa línia de treball fins a la finalització de la vigència del PD12-15, per concentrar l'activitat administrativa cap a una major efectivitat.

La mateixa organització interna de l'Administració constitueix un factor limitant per tal que la DGCI lideri una activitat vehiculada a través dels mitjans de comunicació. Tota activitat que impliqui difusió a través dels diferents mitjans de premsa escrita, ràdio o televisió ha de ser liderada pel Gabinet de Comunicació de la Vicepresidència i Conselleria de Presidència. D'aquesta manera, es proposaria amb vista al període que resta de vigència de l'actual PD2012-2015 definir amb el Gabinet de Premsa una estratègia de comunicació i de relació amb els mitjans de comunicació que tenguin en consideració les especificitats de cada illa. A aquest efecte, la DGCI facilitarà dades com ara nombre de projectes subvencionats, material audiovisual, material gràfic, recursos...

LE1.6 Millorar l'estratègia de difusió del comerç just

El programa de comerç just constitueix una de les activitats més fàcilment identificables i consolidades que es concreta en un grup de treball en què participen entitats i la mateixa DGCI, des del qual s'organitza la participació en fires i mercats i la promoció de les botigues solidàries entre la població de les Illes Balears.

Així doncs, el plantejament seria el de continuar treballant en la mateixa línia, en el suport d'aquest grup de treball i de les iniciatives que en el si d'aquest grup puguin sorgir.

LE 2.2 Incrementar el nombre d'agents de l'EpD en els àmbits de la cooperació, l'educació i la comunicació

Respecte a aquesta línia estratègica, l'actuació de la DGCI s'havia limitat a finançar projectes en les convocatòries de sensibilització que estaven adreçades a la

impartició de cursos a personal de l'Administració pública —Administració local— vers el foment de la responsabilitat social corporativa i la compra pública ètica. Afrontar aquesta faceta des de l'Administració autonòmica, quines implicacions tenen aquests conceptes en el sistema de contractació, limitacions, etc., són qüestions que no s'han abordat plenament, per la qual cosa es planteja organitzar una mesa de debat o reflexió amb els serveis jurídics i contractació afavorit per la Secretaria General de la Vicepresidència i Conselleria de Presidència, no tant per incloure en un calendari tancat aspectes d'RSC i CPE en els contractes de la Conselleria, sinó per iniciar aquest debat amb un suport jurídic i tècnic sòlid.

LE 2.3 Millorar qualitativament i quantitativament la formació dels agents en l'EpD

Durant el període d'execució del Pla Director s'ha fet formació en diferents temàtiques tant per a les entitats com per al personal tècnic de la DGCI. A aquesta formació hi hem d'afegir la que s'ha duit a terme a través del conveni amb la UIB mitjançant l'OCDS (postgrau, cursos monogràfics, etc.). Si bé per al que queda de Pla Director s'ha de continuar i reforçar la formació dels agents de cooperació i dels tècnics, es planteja que la DGCI organitzi un total de 4 cursos i seguir amb el suport a les formacions que fa la UIB.

La temàtica de les formacions s'adreçarà al reforçament de les entitats i del treball en xarxa, la utilització de les noves tecnologies i dels recursos que s'ofereixen a través d'Internet. També s'iniciarà les entitats en gestió per resultat i es reforçarà en aquesta matèria els tècnics de la DGCI. Es farà algun curs en matèries específiques com ara gènere, salut, drets humans o medi ambient.

A l'hora d'organitzar cursos es tindran en compte les peticions efectuades per part dels agents de Menorca, Eivissa i Formentera i se'ls facilitarà l'accés a les sessions formatives, tant mitjançant la utilització de mitjans tecnològics com amb la realització de les formacions en aquestes illes.

Àmbits d'actuació

Durant els primers dos anys de vigència de l'actual Pla Director no s'ha fet cap convocatòria de subvenció per a les entitats de les Illes en els tres àmbits d'actuació (cooperació, EpD i acció humanitària). Les convocatòries de l'any 2011 han estat les darreres oportunitats de subvenció en l'àmbit autonòmic, el retard en el pagament de les mateixes ha provocat que algunes, per atendre els compromisos adquirits amb els seus socis locals i amb la població beneficiària, han hagut de demanar crèdits bancaris.

Aquesta situació, que es repeteix amb la resta de finançadors tant en l'àmbit autonòmic com estatal, ha col·locat les entitats del sector en una situació d'emergència que les ha obligat a reduir el seu personal mitjançant ERO i ha posat en perill tot el sector de la solidaritat internacional de les Illes. No oblidem que la gran majoria d'ONGD de les Illes són de mida mitjana o petites i majoritàriament depenen econòmicament de les fonts de finançament públiques.

Les conseqüències de la falta d'ajudes van més enllà de deixar d'executar accions (construir un centre de salut, fer uns cursos de capacitatíó, donar suport a accions d'economia familiar o posar en funcionament infraestructures d'aigua potable, per exemple). Suposa una pèrdua de confiança tant en la població destinatària com en els mateixos socis locals i les autoritats dels països on treballen i la paralització de processos de canvi estructural, de millora de les condicions de vida, que posa en perill la sostenibilitat de tot el sector. Aquesta paràlisi pot enterrar els vincles que durant tant de temps el sector ha anat enfortint, que ha creat i als quals ha donat suport.

Per tant, és fonamental recuperar les convocatòries públiques de subvenció per a les entitats de les Illes que duen a terme projectes de cooperació al desenvolupament, EpD i acció humanitària.

3. AVALUACIÓ DELS INSTRUMENTS

Cooperació tècnica

En aquests moments de falta de disponibilitat de recursos econòmics, volem impulsar la cooperació tècnica com el principal instrument de la modalitat de cooperació bilateral directa que es dugui a terme en el període restant.

S'ha elaborat el document de l'estratègia de la cooperació tècnica que ha estat presentat a la Comissió Interdepartamental de Cooperació i als socis de la cooperació bilateral directa.

S'ha completat una assistència tècnica amb la municipalitat de Quetzaltenango.

Les propostes per enfortir la cooperació tècnica són:

- Reforçar el treball de la Comissió Interdepartamental de Cooperació.
- Crear un procediment intern per a la selecció de les persones candidates.
- Aprofitar l'experiència i els contactes dels convenis i projectes de cooperació bilateral directa del període anterior.
- Disposar de la coordinació de les Oficines Tècniques de Cooperació de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional als països del Sud.
- Oferir cooperació tècnica a les entitats de les Illes que treballin amb actors públics com un instrument complementari de les seves estratègies d'intervenció.

Cooperació econòmica no reemborsable

La falta de recursos econòmics disponibles a la CAIB fa necessari per a les futures convocatòries de subvenció:

- Limitar la quantia màxima objecte de subvenció entre 80.000 €.
- Aplicar una major concentració geogràfica.
- Limitar el nombre de projectes que les entitats poden presentar a les convocatòries.

Codesenvolupament

La DGCI, durant aquest darrer trimestre de l'any 2013, està fent les primeres passes per identificar un programa de suport a activitats agrícoles productives per a immigrants senegalesos al seu país. Aquest treball sorgeix d'una petició expressa del Govern del Senegal (mitjançant els responsables ministerials dels senegalesos a l'exterior) i de l'Associació d'Immigrants Senegalesos a les Illes Balears (YAPO) per oferir la possibilitat de retorn a joves a través d'accions de formació i capacitat agrícola i per donar-los suport per iniciar aquestes activitats.